

РАДОВА

№ 136.

П'ятниця, 9 серпня (27 липня) 1918 року.

№ 136.

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

на 9 міс.	на 6 міс.	на 3 міс.	на 1 міс.	на 1 рік.
24 р.	16 р.	8 р.		

Передплати приймаються тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні докопче прикладати стару адресу).

Адреса редакції й контори:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.

Телефон редакції 64-80.

Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить щодня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умова друкування оповісток:
На 1 сторічці: 3 карб. — коп
На IV " " " " 75 коп
за 1 рядок в 1 шпальту петита за кожний раз.

Особам, що шукають праці за оголошенням не більш як в 3 рядки в шп. 1 карб. 75 коп. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год. дня

Ціна окремого № у Києві 35 к.

В провінції 35 к.

на поштовах

Літній театр купецького зібрання. Дирекція Колесниченко. 7-ве укр. арт. від ерудита ЄЛИСІВА Маруса Бо-гуславка, Вскресіння. 11-г. ПАННА ШТУКАРКА і ВЕЧЕРНИЦІ. 12-го ніч під ІВАНА КУПАЛА. 13-го ГРИШНИЦЯ і ДИВЕРТИМЕНТ (сольний і хорвий). 14-го НЕ УВІЙ і ВЕЧЕРНИЦІ. Справи трупи увесь час дуже гарні. На коло йде 2500 карб. На будучий рік театр віддає знов Т. Колесниченку.

Українська мисл. ГІМН. ДЛЯ ДО-РОСЛИХ. Рада Спілки учит. українців м. Києва закладає з осені п. р. 8-ми клас. міську гімн. (вечірня зміна) для доросл. по програму хлоп'яч держ. гімн. (курс чотирірічний). Прохання прийм. в канц. 2-ої гімн. (Вікіп. Бульв. 18 у дворі) од 6-ої до 9-ої год. вечора.

„Vossische Zeitung“ про останні події на Україні.

Київ, 9 серпня (27 липня) 1918 року.

У веселій Становище, в якому столиці, опинилися органи місцевого самоврядування, не можна назвати ніяк, як катастрофічним. Переглявши од старих цензових органів народне господарство зруйноване війною, за останній рік теперішні демократичні органи пережили ще більший фінансовий скрут через революцію, безладдя, хатні чвари і дорожнечу і стоять тепер безсилі перед потребами, яких задовольнити не мають сили. До цього ж додати ще треба й ту атмосферу бюрократичного недовіря, яке виявилось призначенням реакційних комісій для перегляду самих основ існування демократичного самоврядування і тим ревизіями, що вже самим своїм існуванням показують виразно серед яких обставин доводиться працювати теперішнім земаствам і муніципалітетам. Наведемо кілька ілюстрацій з життя найближчого до нас київського міського самоврядування.

Не раз київська, столична, дума оберталась до правительства за допомогою, справедливо зауважуючи, що без такої допомоги міське господарство не може гаразд пережити критичний нинішній час. Але і попередні, і теперішні правительства однаково неуважно ставились до цих домагань. Допомоги нема й досі. Тим часом, як довідуємось хоча б з останніх звідошень думських, всякі відомства втручаються в господарське життя міста і своїми „реквізиціями“ роблять йому такі збитки, які за теперішнього безладдя й дорожнечі можуть їх ще побільшити, не кажучи вже про безперечні ознаки спекуляційної уловованости...

Немає ще взагалі говорити про повинність берегти органи місцевого самоврядування, що основу всього державного життя. Але може нігде ця потреба не стоїть так нагально, як у Києві, що несподівано для себе і невідготовлений зробився столицею нової держави. На наших очах прегарне місто, яке справді могло б бути окрасою краю, занепадає й руйнується, купується в бруді, завалюється сміттям і набуває вигляду якогось азіатського закутка. Поруч репутації „самой веселої столиці“ воно нічого позитивного не придбало і жити в йому з кожним днем робиться важче. І ми цілком не розуміємо тієї байдужости, щоб не сказати гіршого, яку виявляють до такої долі Києва правительственні органи. Звичайно, є очікі всю відповідальність склади тільки на міську думу, — це легко, але правди в цьому не багато: ніяка дума нічого зробити не може покинута на власні сили і замість допомоги зустрічаючи саму байдужість та ворожнечу. І не за-для, звичайної думи, а за ради міста треба, щоб нарешті справедливі домагання міського самоврядування були задоволені. До Києва мають достроговатись і інші наші міста, і треба щоб він міг справді бути зразком господарности, а не азіятчини.

3 газет та журналів.

Про спекуляцію В „Русском Голосі“ надруковано цікаву статтю д. І. Галамта на одну з найнекучіших тем нашого життя. Змалювавши ту кеймеріру до, ожечу поруч видмого достатка на продукт, що вдарила найдошкульніше по інтелігентному пролетарію, д. Галамт пише:

Що багатирь їсть до нескочу навіть за наших часів, а бідний навіть за звичайних засуженій на нестатки — це зливище буденне, скажу так, соціальне. Але саме через те й треба з ним боротися усією силою власті й громадської організації. Але де ж власть? де зливище догляд, щоб додержувались теперішні закони? Адже хліб, цукор і ин. тільки по карткам видаються, себто повинні видаватись. Перед картою системою нема, себто, знов же не повинно бути ні багатих, ні бідних. Нарешті існує міська хартова управа з величезним штатом служащих, яким платять народніми грошми. Яких же заходів уживала й уживає сама хартова управа для боротьби з „вольним торгом“, що так твердо у нас останніми часами закоринився? А міністерство продовольчих справ — цей зайвий тепер орган, ствернений на оборону кровних інтересів народа — не вже ж міністерство не бачить, не знає, що ламаються найелементарні вимоги законности й справедливости?...

Автор цілу низку таких запитань ставить, з яких найцікавіше остаєме:

Новже мародерам та спекулянтам дано змогу не тільки легко й безсечно наживатися, але й використовувати це своєю „трудом“ нажити багатства на шкоду інтелігентів, що захищаються в леготат біді й терпінні. Це ж про спекуляцію та хабарництво. От ще два бачі, послані долею молодій, що звіднілій Україні. Такої спекуляції й такого хабарництва жадна війна, жадна революція ще не відали.

Всі це кажуть. Усі це бачуть. Усі про це кричать. Усі пальцями тикають... „А Васяка слухаєт да їсть“.

„Просвіти“ на Україні.

Велике жемства для української держави в тому, що широкі маси селянства, міщанства та робітництва або зовсім неграмотні або грамотні тільки так, щоб підписати своє прізвисько та прочитати наніс на вівісії крамничі. Це все результати царської політики на Україні, основою якої було тримати народ темним та дезорганізованим. Коли вже доводилося його просвітити, то дбалось головним чином про те, щоб український селянин чи робітник виходив з школи з отруєною душею. Школа мала прищепити учням зневагу до всього рідного, до його мови, до його батьківщини та національности. Керувались виключно політичними мотивами, царський уряд на противі більш двох віків (превадних на Україні так звалу систему русифікації, яка була звісопцієм над народом, культурним своєю здачею з звичаїми, який по-за чужою для нього школою, дійшов до вищої хліборобської культури, ніж, наприклад, руський селянин; над народом який самотужки розвивав свій світогляд на основі тих надбавь культурних, що по традиції передавалися з покоління до покоління ще від XVII в.

Молоде покоління на Україні дочекалось кінці кращих умов, воно має можливість отримати освіту початкову і дальшу на рідній мові, і завданням міністерства освіти повинно бути, щоб на Україні від кінці не було місця неписьменним.

Але ні в одній культурній державі громадянство не покладає надій на те, що міністерство освіти спроможеться цілком забезпечити потреби народних мас в освіті. В Німеччині чи Швейцарії, в Англії чи Дамії органи самоврядування та громадянство вживають усіх засобів, щоб народні маси після міністерської школи отримали ще спеціальну чи загальну освіту, яка б зробила з них свідомих громадян та фаховців. Отже поза-шкільна освіта, як це ми бачимо в культурних європейських державах, має велике значіння для виховання широких народних мас.

Тим більш вона має значіння на Україні, де взаходимо поміж; дорожкою людністю величезний відсоток неписьменних, для яких хлилось тільки ніяким позашкільної освіти стати свідомими громадянами.

Позашкільний відділ міністерства освіти має широкі плани вкучі з органами самоврядування дати можливість досрим людям отримати початкову освіту загальну; замагається домогтися біднішим верствам людности отримати потрібну їм професійну освіту, виховати їх на борсних громадянстві, на певних фаховців, дуже потрібних для розвитку народного господарства. Але і громадянство, незалежне від державних та громадських органів, повинно подбати про те, щоб рідній йому народ темній та безпорадній, пройшовши певну школу виховання та освіти, зміг черпати для свого національно-культурного розвитку з скарбниці загальної культури ті знання, які доступні тільки освіченій людині. В Галичині українське громадянство справді свою певність перед народом і позакладає по містах та селах понад тисячу „Просвіт“, які ставлять своїм найпершим завданням поширення народної освіти, виховання поміж народними масами звички користуватись такими забавами, які сприяють розвитку художнього смаку, підносять на певну височінь моральні почуття, виховують високий патріотизм.

Отже школа грамоти, народній унівеситет, книгозбірня та читальня, видання газет чи орестів, замагається необхідними елементами, з яких повинна складатись кожна „Просвіта“.

Рік тому, під час високого піднесення національного руху на Україні засновано було багато „Просвіт“ по селах та містах.

В осені того року навіть відбувся всеукраїнський з'їзд „Просвіт“, але був не зовсім добре організований, а через це не лишив після себе ніяких значних результатів.

Тоді час большевицького нападу на Україну „Просвіти“ доволі почали руйнуватись, що зв'язало і з загальним занепадом громадської та національно-культурної праці поміж народом. Одна частина громадянства займалась високою політикою, друга віддалась праці в державних інституціях, значна частина зневірившись у всьому, зовсім покинула працю поміж народними масами, — в результаті „Просвіти“ в багатьох селах та містах існують тільки на папері, досить багате в них тільки живогіють, і маршті хіба невелика частина „Просвіт“ дійсно провадять ту роботу, яку вони й повинні б безуминно та з широким розмахом виконувати.

На наш погляд головними причинами занепаду діяльности „Просвіт“ являються такі: байдужість кращих діячів культурних до праці в „Просвітах“, відсутність об'єднання їх в повітові, губерніяльні та всеукраїнську спілку, що шкодно одбавляється на загальному планові їх роботи і кожна „Просвіта“ працює сама по собі без певної системи і зв'язків.

Недостача матеріальних засобів теж гальмує поширення діяльности, особливо невеликих „Просвіт“.

Скрутне фінансове становище народних рад не дозволяє їм допомагати „Просвітам“ так, як того треба було б, міністерство освіти цілком байдуже ставиться до надзвичайно корисної для держави „просвітянської“ роботи.

З анкети, яка була зроблена „Київською Просвітою“, бачимо, що певних центрів, як Одеса, Київ, Чернівці, „Просвіти“ працюють досить добре. Сама київська Просвіта, ожививши свій склад, одриває з осені книгозбірню, має влаштувати курси грамоти для дорослих та вищі курси на зразок львівських курсів „Імени Петра Могили“, видаватиме далі часопис „Просвітянин“, який має давати практичні поради „Просвітам“ в їх діяльності та освітлюватиме теоретичні питання „просвітянської“ роботи на основі практичних чобітних просвітянських закладів у західній Європі.

Але і в київській „Просвіті“ помічається недостача в аздах і матеріальних засобах та відчувається одриваність головної „Просвіти“ від філій на Шулявці, Курєвці та інших.

Отже коли українське громадянство, знаючи, що осовою всього культурного краю служить освіта, то воно повинно прикстати всіх сил до того, щоб на противі майбутнього шкільного року не тільки молоде покоління по школах, а й дорослі неписьменні змогли в „Просвітах“ отримати таку потрібну їм школу громадського виховання.

Коли українська інтелігенція жваво візьметься до просвітньої роботи, то „Просвіти“, об'єднавшись у спілку, як то маємо в кооперативах, роздобувши певні кошти та організувавши достачання в книгозбірні „Просвіт“ необхідних книжок, підручників та прески, по виробленому планові зможуть на противі того року виховати для України сотні тисяч свідомих громадян та користних робітників, яких так мало маємо тепер.

М. Якименко.

За рідну школу.

Наступає новий шкільний рік і цілком три українських гімназій, як відомо, опинилися на вулиці, під тижом. Адміністрація українських гімназій і батьківські комітети все роблять, щоб запобігти цьому ядкові, але всі їх заходи пішли марно: 6 днів с. м. делегация з 15 чоловік представників об'єднаних батьківських організацій від українських гімназій м. Києва добивалася авдієнції у міністра освіти, п. Васкевича, щоб позаякнати його з тим трагічним становищем, в якому опинилися українські гімназії в столиці української держави.

П. міністр порадив їй вдатися в справі гімназій до директора департаменту середньої освіти, д. Сиваченка, якому п. міністр доручив усю цю справу. Делегация мала змогу тільки здати на руки п. міністра меморандум, в якому коротенько казавосям безпорадне становище українських гімназій.

Директор департаменту д. Сиваченський уважно вислухав делегацию й докладно розповів, що зроблено департаментом в справі українських гімназій. Делегация вивинилася в добрій волі п. директора, але з другого боку вивинилася також і в тому, що долю української середньої школи вирішено по-застігаві департаменту і взагалі по за стінками міністерства освіти, що єсть явсь ворожа сила, яка свідомо дикретує національному школу й веде її до загибелі.

Тому делегация вирішила добитися авдієнції у пана Гетьмана, щоб з'ясувати йому невиконане тяжке становище українських гімназій і скласти перед ним ті конкретні пропозиції і домагання, на грунт яких твердо стьоть все національно свідоме громадянство на Україні.

Пан Гетьман 7 днів с. м. прийняв об'єднану делегацию батьківських організацій. Авдієнція тяглася доброї півгодини. Члени делегации і в промовах своїх і в меморандумі, прийнятому п. Гетьманом, зазначали, що не маючи найменшого заміру когось кривдити, українське громадянство добивається тільки одного, щоб народ український тепер, за нових умов свого національного і політичного життя у своїй власній державі, мав свою рідну національну, зразково поставлену школу. Україна зараз такої школи не має, тим часом міністерство освіти ставиться не тільки байдуже до справ освіти, а престо гальмує її. Делегация звернула увагу п. Гетьмана на те, що десятки російських, поль-

Євг. Перфецький.

Ських і єврейських шкіл утримувати...
в той час, коли школи державного на-
ряду не мають, де притягуються, бо їх
випустило зараз звільтіти, де вони бу-
ли в прийнятні. Делегати прохали п.

уся справа складання словника не
прародознавству переходить до при-
родничої секції.
Секція медична провадить свою
роботу досить інтенсивно.
Не викрає стоїть справа в істо-
ричній одній.

які могли б прийняти участь у робо-
ті. Постановлено звернутися з закли-
ком до наукових сил Києва, які ці-
кавитися українською філологією,
явкоюзнавством та етнографією і пра-
цюють у сфері тих дисциплін, щоб
прийняли участь у роботі. Збори сек-
ції постановлено учинити в кожну п'ят-
ницю о 6 годині вечора, поки зорга-
нізується й налагодиться робота в
секції.

В науковому товаристві.

В дні глибокої реакції трудно було
існувати будь якому українському
закладові. Чисто наукова інституція
і то ледя жерва. Бурхливий час
революції не відживила праці в наук.

Найкраще виявляє охоту до жит-
тя філологічна секція. В найтяжчі
часі реакції вона подавала про себе
голос, коли головою був акад. В. М.
Перетц. Як він перебував до Петро-
града, секція осталася без голови і
так справа перебуває до цього часу.

В МІНІСТЕРСТВАХ.

Лист до редакції.

Шановний Добродію
Пане Редакторе!

В пояснення до появи цього листа
аркушах усіх Київських Часописів
листа на мое ім'я з підписом співро-
бітників міністерства продовольчих
справ прохав Вас помістити у вашому
часописі наступного:
"Формальні Спрощення на ріжні
ініціативи, мавши місто у часопису
"Одеська Мисль", сучасно зроблена
мною через представлення на підста-
ві матеріалів "випереджуючих" по-
яснень осіб, добре ім'я котрих захо-
лено цим інституціями, на ім'я Го-
лови Ради Міністрів при відомостях
від 20 липня с.р. за № 1432 і На-
чальнику Штабу Ясновельможного
наша Гетьмана України від 5 серпня
за № 32. Крім того мною було пере-
дане п. Міністру Внутрішніх Справ
при відомостях від 25 липня с.р. за
№ 1431 підписане мною спрощуван-
ня з проханням надати на часопис
"Одеська Мисль" обов'язки надрукува-
ти його в ближньому номері.

кретарства і навпаки і приймала що-
дня іншу форму: то послалося два
поїзди—одні до Москви, другий—до
Петербургу, то послалося один поїзд
через Москву до Петербургу; було
притягнуто до цієї справи міністерство
нар. здоров'я за-для організації
медичної допомоги тим, хто заперів
би в дорозі. А поїзди все не йдуть.
Нарешті в останні дні питання знов
перейшло до державного секретарст-
ва, де ухвалено послати до Москви й
Петербургу санітарний поїзд бундів-
ської організації (з назвою "Земля"),
котрий має 2 лікарів, 8 сестер-жалі-
вниць і 70 (!) санітарів, котрі тепер
на кошти української держави нічо-
го не роблять і на цілі ж кешти
мають на проїзді 3—4 тижнів їдуть
по всій великій і малій Русі за для
того, щоб перевезти 200—300 здоро-
вих людей, з котрих може і хто в
дорозі не захворіє. Кажуть, що при-
ходить можливість до "рабоче-крестья-
нської республіки" саме "державсь-
кий поїзд" через те, що міністерство
сприятиме врятувати баче 6 то дати поїзд,
але складатися тікє враження, ніби
просто конке відомство дбає, щоб йо-
му саме вивезти як найшвидше укра-
їнців з Московщини і через суверен-
ні ріжних відомств, кому ця честь
припаде, справа стоїть і досі. Отже
за-для імпорту петербурзьких "фа-
ховців" поїзд виправляю щось у 2—3
дні, та ще "швидкою валютою", аби
скоріше зіпхати з рук таке непрям-
не діло.

Холера.

Інформаційне бюро міністерства
народного здоров'я і опікування отримало
за 6-е серпня такі відомості
про холерні захворювання:

Вчера редакция "Державного Віс-
ника" одержала від управліючого ді-
лянки контори хлібного бюро "зві-
щення", на яке відповіли так: До ки-
ївської контори державного хлібного
бюро. Вертаючи при цім відомостях
ваше від 6 го серпня ц. р. за № 4951
і 1 екземпляр "звіщення", редакція
"Д. В." повідомляє, що на підставі
об'являти п. державного секретаря з
місяця липня 1918 року за № 2118,
листування між урядовими установами
повинно провадитися виключно держ-
авною мовою—мовою українською.
Надте матеріали, призначені для ого-
лошення в офіціозі української дер-
жави, повинні виготовлятися на мові
українській. З огляду на вищезга-
дані обставини, редакція "Д. В." про-
хає перекласти "звіщення" на укра-
їнську мову і прислати при відомостях,
написаних також мовою україн-
ською.

- 1. В с. Безлюдівці—1 випадок хо-
лери клінічно визнаний.
2. С. Сенич (Гаухівського повіту)—
1 випадок підозрілий.
3. Ст. Кочетол—4 випадки клі-
нічно визнані. (з Ворожби біженці).
4. Ст. Путіваль—1 випадок холери
клінічно визнаний (з Валок біженка).

В зв'язку з поширенням поше-
стей.

Рада міністерства народного здо-
ров'я й опікування ухвалила внести
в раду міністрів, в зв'язку з поши-
ренням шестистих хороб, законо-
проект про скасування відемів "Ви-
сочайше утвердженням" правлять о
приняти м'яръ в предупрежденію
холери і чуми при появленні їхъ
язури імперія" і про утвердження
замість них "Тимчасового Статуту
перестереження та боротьби з не-
шестими хоробами", згідно котрому
керування діяльністю всіх відомств
та органів Української Держави в
галузі перестереження та боротьби з
заразливими хоробами покладається
на міністерство народного здоров'я
і опікування, на яке також покла-
дається допомога всім тим органам
держави, які повинні переочинити про-
тепідемічні заходи. Безпосереднє пере-
ведення протизаразливих заходів в
обов'язковий місцевих самоврядувань та
відомствених урядових установ по
належності.

Урочища обіцянка.

Вчера співробітникам редакції і
контори "Державног. Вісника" зго-
дили "записки обіцянка" змісту
такого: "Урочища обіцяно вірно слу-
жити українській державі, визнавати
її державну владу, виконувати її за-
кази і всіма силами охороняти її ін-
тереси й добробут".

Справа перевозу з Московщини на
Україну українських урядовців.

Вже кілька тижнів по ріжних мі-
ністерствах йдуть балакли про необ-
хідність послати поїзд на Московщи-
ну за урядовцями-українцями. Спра-
ва ця переходила по черзі з міні-
стерства вн. справ до державного се-

- 6) які торкаються відіуку гро-
шої з прудиту, котрий маєтсь в роз-
порядженню М. Н. З. і О. за для бо-
ротьби з кометними хоробами;
в) про екстренні заходи, які ви-
магаються небезпечно для маселення
губерній чи частини її з боку зараз-
ливих хороб;
г) загальний догляд за вживан-
ням постоях раки.

В міністерстві праці.

7-го серпня в міністерстві праці
під проводом міністра проф. Вагнера
одержали сесія засідаль комітета
праці.
У своїй привітанні й промові
проф. Вагнер сказав, що інтерес
сторін повинні бути цілком погоджені
з інтересами промисловости взагалі, а
також і з сучасним становищем дер-
жави.
Але через те, що представники
робітників на перше засідання комі-
тету праці не з'явилися, засідання
було перерване і перенесене на ве-
чір 8-го серпня.

тернат, в якому Г'юни могли перебувати
весь час курсів. Відні слухачі в кількості
50 душ. (перерахунок старі вчителі) від мі-
ністр. Н. О. одержали допомоги (до 100
карб.) всього 5000 карб. Прибуток від
обох вистав слухачі поділили самі між
собою.
Скінчили курси всього 144 слухача,
між ними були:
тих що скінчили університет або вчи-
тель інститут 18 слух. (13 проц.),
тих, що скінчили гімназію або реаль-
ну школу 22 слух. (15 проц.),
Єврей, духовні і вчительські семінарії
або педагогічні курси 100 слух. (70 проц.),
з освітню початкової школи 4 слух.
(3 проц.).

Разом з тим департ. п. о. висловлює
журі подяку всім лекторам курсів, ін-
струм. екскурсії, організ. театр. вистави,
національному хором, універс. св. Волод.
за аудиторію і і-гімназію (Олександр.) за
інтернат.

3 приводу смерті
І. М. Стешенка.

Оксані Стешенко.
Поділяючи глибокий жалі всієї
України з приводу злочинного вби-
вства невтомного громадського діяча
Івана Матвієвича Стешенка управа
і співробітниками українського цент-
рального кооперативного комітету вчи-
слюють Вам шановна Оксане Ми-
хайковна своє співчуття. Небачливу
вічна пам'ять і слава.

Пам'яті Ів. Матв. Стешенка.

Пресвітерія комісія Вкраїнського
Університету на вікторю 13-го серп-
ня ц. р. приймає засідання на яке
доповідачами запрохали: О. Грушевсь-
кий—літературно-наукова діяль-
ність І. М. Стешенка, Лещенко—
"Діяльність—яко голови шкільної ос-
віти і генерального секретаря", Су-
шицький, Чеховський та інші. Поча-
ток дівно о 6 годині вечора. Вхід не
платний.

Центральним бюро всеукраїнської
учительської спілки одержано таку те-
леграму: Рада Рокоссової учительсь-
кої спілки притягнена тяжкою втра-
тою вірного друга України, брата, те-
варяша українського вчителства, Іва-
на Матвієвича Стешенка, прохає
центральне бюро висловити глибокий
жалі і співчуття родни небачливу.

Київі.

Заніи в кабінеті міністрів. У.Т.А.
повідомляє, що наказом гетьмана това-
рища міністра внутрішніх справ Вороно-
вича призначено сенатором загальних
зборів державного сенату зі звільнен-
ням згідно з проханням від обов'яз-
ків товариша міністра внутрішніх
справ. Міністр харчових справ Ю.
Соколовський звільнений, згідно з
проханням від обов'язків міністра
харчових справ. Міністром харчових
справ призначено С. Гербеда.

Пропуски у Крим і в Бесарабію.
Міністерство закордонних справ до-
водить до відома, що за пропусками
на вїзді у Крим і в Бесарабію тре-
ба звертатися до міністерства внут-
рішніх справ, а не до міністерства
справ закордонних.

Українська колонія в Білорусі.
По одержанні у Київ відомостей
українська колонія в Білорусі зу-
стрічає цілком прихильне відношен-
ня до себе, як з боку германської
влади так і з боку білоруського уряду.
Оборона інтересів української колонії
в Мінську цілком в руках українського
консула Квасницького, котрий увій-
шов у контакт з місцевою вищою
германською владою і білоруським
урядом.

Прїзд Немішасва. До Києва при-
їхав колишній міністр доріг К. С. Не-
мішасв.

Візит Д. Дорешенна гр. Кірбаху.
6-го серпня міністр закордонних справ
Д. Дорешенко відїдав офіційний ві-
зит головнокомандуючому німецького
війська на Україні генерал-oberсту
графу фон-Кірбаху.

Вітаючи нового командуючого, міні-
стр висловив своє глибоке співчуття
з приводу злочинного вбивства ге-
нерал-фельдмаршала фон-Біхторка,
щирою друга української держави, а
разом з тим надію, що граф Кірбах
таке само як і його попередник ітиє
поруч з українським урядом по шир-
ку розвитку й зміцнення самостійної
української держави.

Граф Кірбах відізнав, що він як-
найбільше таєм же другом України, як
і колишній фельдм. Біхторка.

Україна і Болгарія. Посол Укра-
їни в Болгарії п. О. Шульгін був
принятій болгарським міністром-пре-
зидентом Маліновим. Розмова тяглась
нікото двох годин.
Софійський уряд ставиться най-
звичайно прихильно до української
держави і її представників. З приві-
ду візиту українського посла Бєл-
гарська преса подає ряд статей,
нових сьмнаті до України.

бу-то не буде, — не дуже раділи, бо хоч їм це було б на руку, мовляв, повішка, та не станеться це їхньою. Всі газети прощу передрукувати. Прощу прийняти мої сердечні побажання. С. Черкасенко.

Українці, йдіть до рідної школи!

Батьки й матері! Минули часи лжохоття, коли український народ не мав права вчити своїх дітей в школі на рідній мові. Тепер Україна стала вільною державою, в котрій українській мові одведено її почесне місце: вона стала державною мовою. Але, щоб Україна була міцною, мелехитом, щоб вона вже не жала того горя, яке випадало на її долю, треба, щоб наперед був передовсім добре освічений.

Ведіть же, батьки й матері, своїх дітей до рідної школи, бо науку можна добре прохотати тільки на рідній мові: вона не калічить дитини, вона зберігає дорогий для неї час. От через що на рідній мові йде наука по всьому світу, — так саме, як тепер і для українців на всій великій їх землі. Того року в Києві для українських дітей було одведено в кожному його районі тільки по одній школі, а всього 15 шкіл.

Ця кількість шкіл не може вмістити всіх українських дітей, котрих залишилось ще дуже багато по російських школах.

Отже хто з батьків і матерів хоче добра своїм дитині, хоче, щоб вона могла поступити до української гімназії, потім до українського університету, хай веде свою дитину в українську школу, в котрій робиться прийом у всі групи.

Прийом дітей в українські школи буде провадитись в помещанні українських шкіл, або в прийомних районних комісіях, про що в свій час буде оголошено клявською миссюю управою.

Рада спілки учителів-українців м. Києва.

Література, наука.

Нові видання.

В засіданні від 22 липня бюро по народній освіті губервської харківської земської управи постановило просити управу надрукувати роботу по історії України, які були писані вуркстами на іспятах лекторське-інструкторських курсів.

Темі були дані лектором курсів Г. М. Холєвкчем.

1) Робота Овраменка: „Стрета Україною своїх державних прав за часи смільного життя з Мосєвою.“

2) Кльокова: „Психологія українського ренетатства в його істеричних поставах.“

3) Дерев'янка: „Економичні підвалини народних рухів на Україні.“

4) Савченка: „Відшешення українського народу до чужеземця на своїй території.“

5) Зелєніна: „Послідовність змін активних і пасивних періодів нашої історії.“

6) Титарєнка: „Ідея національна і характер її проявлення в різні епохи історії українського народу.“

7) Лябінського: „Церковне прихотське школа в Галиччині.“

8) Олійника: „Розуміння України державою і форм в яких се розуміння виявляється.“

Всі ці роботи добре оброблені і науково обгрунтовані;

Впро має наміри, щоб були вони не тільки надруковані, а і пущені на продаж, бо завдяки тому, що тепер велика потрібність у історичній літературі, ці речі будуть ширити історичну свідомість серед нубілки.

Черниговській Кооператор — виїщо ч. І. Статті до журналу приймаються на українській та російській мовах.

„Список словнячких товариств“ Полтавської губернії. Видання Полт. Спілки Сп. Т.в. 1918, стор. 68, іп quarto.

Передруки в американських газетах, які надійшли до редакції („Америка“ „Народне слово“, „Робітничче слово“) зустрічаєм передруки з нашої газети статей—С. Фремона, Юр. Стрижавського, В. Старого, К. Широцького та коєві П. Тачини.

Майже під кожним передруком зазначено джерело, відкіля взято статтю.

„Рідний край.“ Виїшло ч. 39 часопису в Галичч. „Рідний край.“ Позєві Петра Теляка, статтю Гната Дярича, Рухляного та Ієака Колєсника.

Повідомлення.

Кооперативні курси. При центральному українському кооперативному комітеті будуть відкриті з 15 вересня ч. р. кооперативно-інструкторські курси. Загальний

курс читатиметься по слідуєчому програму:

Істерія і теорія кооперації проф. Туган-Барановський.

Українська кооперація П. Н. Пожарський.

Економіка сільського господарства проф. Мацієвч.

Кредит Х. А. Барановський.

Економіка промисловости і торгу д. Тимошенко.

Право (півлічне) О. П. Ночвин.

Кооперативне право Ф. І. Крижановський.

Економічна географія С. С. Остапенко.

Совязе будівництва М. М. Стасюк.

Роль інструктора В. М. Маргоє.

Загальне рахівництво К. І. Шеметов.

Досліджування кооперації П. І. Гавсєвич.

В програмі спеціального курсу мають лекції по рахівництву, бухгалтерії, інструментуванню, банківському ділу, теорії і практиці кредиту, товарознавству і т. ин.

Всі лекції спеціального курсу доповняються практичними заняттями.

Прохання приймаються в управі центрального українського кооперативного комітету, В. Васильківська 25.

До учительських спілок. Центральне бюро всеукраїнської учительської спілки, згідно до постанови наради представників місцевих спілок, скликає на 24—27 серпня нов. ст. 1918 р. річний делегатський з'їзд, на який прохає всі спілки прислати представників по такому обрахунку: від 20 до 100—один делегат; від 120 до 200—два делегати; від 220 до 300—три делегати; від 320 до 400—чотирі і так далі.

Згідно до § 11 стат. всеукр. учит. спілки кількість делегатів мусять бути пропорціональною кількості членів спілки, які до вборів надістали свої членські внески.

З'їзд розпочнеться о 11 год. ранку 24 серпня. Про місто засідань і помещання для приїзжих учителів буде оголошено згодом в часописях.

Всі справи по з'їзду даються в помещанні центрального бюро всеукраїнської учительської спілки—Васєйна № 11, помещ. 2.

Тези докладів прохаємо прислати не пізніше 20 серпня.

Програм з'їзду при цім надсилається.

Програм з'їзду делегати всеукраїнської учительської спілки 24—27 серпня нов. ст. 1918 року.

24 серпня. Ранішнє засідання. Початок о 11 год. ранку.

Вступна промова голови центрального бюро всеукраїнської учительської спілки С. Ф. Русової.

Наказ, статут, програм з'їзду. Обрання президіуму.

Річне справоздання за 1917 р. і за 1918 р. (по 1 серпня):

а) про діяльність центр. бюро—секретаря і б. А. Я. Вакалівський,

б) фінансове,

в) обрахунков на 1918—19 р.р.—скарбник центр. бюро О. О. Омшанський.

Акт ревизійної комісії. Вечірнє засідання.

Прім. Вечірні засідання починаються о годині, яка буде зазначена ранішнім засіданням.

Видання органу спілки—О. К. Дорошкєвич.

Видавнича діяльність—Б. К. Дорошкєвич.

Бюро праці—Г. О. Лимаренко.

Лікарська комісія—А. Я. Вакалівський.

25 серпня. Ранішнє засідання. Початок о 10 год. ранку.

Дебати про справоздання і прочитані доклади.

Вечірнє засідання.

Культурна діяльність учительських спілок—С. О. Сірополько.

Учительські дома—С. М. Романюк.

Національне питання і школа—Л. Т. Вілєцький.

Шкільне управління—полтавська губ. уч. сп. і центр. бюро.

Матеріальне становище учителя—М. В. Сімашкєвич і Черкасенко.

Санітарно-гігієнічні умови праці учителя—д-р Підгаєвчич.

26 серпня. Ранішнє засідання о 10 год. ранку.

А. Комісія по організаційним питанням.

Зміна статуту вс. учит. спілки і других спілок.

Організація губерніяльних спілок—полтавська спілка.

Поліпшення фінансового становища вс. уч. спілки—О. О. Омшанський.

Вечірнє засідання.

Б. Комісія по економічним питанням. Общадно-позичкові каси—Виницька С. Каси взаємної допомоги—О. Волківська.

Учительські кооперативи—Виницька. Від центр. бюро докладчик А. А. Болєзович.

27 серпня. Ранішнє засідання о 10 год. ранку.

Резолюції.

Вечірнє засідання.

Обрання членів центрального бюро і ревизійної комісії і кандидатів до них.

Чергові завдання українизації—є Вировий.

Закриття з'їзду.

Український клуб у Києві (Пущинська 1). В суботу 10-го серпня, чергова вечірка.

Танці і кінематографічні сеанси.

Члени обов'язково повинні мати при собі членські квитки.

Гості входять по писаній рекомендації члена клубу та зазначенням № його членського квитка.

від 10 до 1. Прийом дітей в школи почнеться 15-го серпня.

Дирекція державного театру доводить до відома п.п. артистів, що ренетатції почнуться 14 серпня о 11 год. ранку.

Од н. с.-самостійників. Згідно постанови центрального комітета (протокол засідання від 29 липня ч. р.) признається присяжний повірений п. Андрєєвський тимчасово виконувати обовязки голови партії „Самостійників-Соціалістів“, причому діяльність і напрям партії не відміняться.

В національній союзі партій признаються делегатами: в президіум—п. Андрєєвський і в союз партій—редактор „Самостійника“—Сергій Макаренко (тимчасово). Копія протокола переслана всім філіям партії. Президіум партії „Самостійників-Соціалістів“.

Листування редакції.

Березівка. Бувалому. Знаємо і вболіваємо. Нецензурає.

Тут. Н. Павловському Тже.

Житомир. М. Луцєвичу. Занадто довго, — нема місця.

Тут. Авторої статті „Зміна співробітників у м-ві пр. справ“. Нецензурає.

Редактор Акадій Шкєвський.

Оповістки.

Віддам квартиру, 4 кімн., в Одєсі на Черноморській ул., 26,10, тому, хто дасть мені квартиру 3-4-5 кімн. в Києві, Слєп. Чеховського, Нєстерівська 17, 18, між 4-6 год. 1-0896-1

Укр. мш. гімназії у с. Пєслах Лох. п. на Полтавщині.

ПОТРІБНІ ВЧИТЕЛІ: МАТЕМАТИК, ФІЛОЛОГ

(укр. м.) і природник. Умови знати: п.т. к. Пєски, Полт., гімназії. 2-0899-1

Центральна Експедиція Українського Друку

оголошє до відома бібліотек, книгарень, земств, просвіт та інших інституцій, що з 1-го серпня єдинею передплата на виїску щотижневих збірков

НОВИХ КНИЖОК

Кожна збірка вміщатиме по одному примірку всіх нових Українських книжок, які звязатимуться на книжковому ринкові. Передплаточний внесок 15 карб., за решту буде накладатись платіж. Передплату треба надіслати на адресу Київ, Хрєщатик 39 Центр. Експед. Україн. Друку 998-2

Українці, віддам кватирку Чєско-українцєв. укр. Українцєв. Адр. Редакція для Юрія. 1-1002-1

Українці, відпустіть кватирку Чєско-українцєв. укр. Українцєв. Адр. Редакція для Юрія. 1-1002-1

Колишній Комісар Українських справ в Фінляндії

приймає по справах комісаріату з 4 до 5 год. для Інкстутська 8 у етелі помещ. 59. 2-0895-2

Для Артистів Державного Театру,

потрібні кімнати (умєльцов). Осіб, які бажать допомогти в цій справі і мають такі мешкання до здачі, просят дати відомости листівкою Троїцький Нар. Дім Уповноваженому Дирекції. 2-996-1

Видавництво „Українська Школа“

має за честь повідомити всіх, хто надіслав або має надіслати замовлення на підручники для початкової школи, що з 20-го серпня розпочнеться розсилка книг по тих замовленнях, до яких додано задаток у розмірі однієї третини суми замовлення. В першу чергу буде розіслано „Початок“ (граматка), „Рідну Школу“ (читанка) рік П.-С. Черкасенка і задачник рр. І і ІІ Я. Чєпєги; в другу чергу „Рідну Школу“, рр. І (до читання після граматки), ІІІ і ІV, а також задачник, ч. ІІІ. Установи, які не внесли задатків разом із замовленнями мають надіслати їх негайно, бо тільки тоді замовлення й буде виконано.

Адреса: Київ, Вєсарабська пл. 2, в-во Укр. Шк. 999-2

Для Лубєського Сердюцького Кінжового Козачого Полку потрібні ветеранарні-фершалі й ковалі. Звертатись по адресі Львівська 54. 15-0850-12

Аматорські ціни

Платчу за всякого роду старі річі

А. Я. ЗОЛОТНИЦЬКИЙ

Проти лєчи Хрєщатик № 28. Тєлєфон 3-86.

Платчу дорожчє всіх.

Купую ріжнє дорожчє ціннє каміння.

1-900-1

Приймається передплата на 1918—1919 шкільний рік на загально-педагогічний журнал

ВІЛЬНА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА.

Річ видання другий.

Журнал виходить з серпня по місяця (окрім двох літніх місяців) при участі кращих українських і закордонних педагогічних сил. З огляду на неформальні обставини видавничої справи передплата тверде не установлена: ПОКИ-ЩО треба прислати 15 карб. Зважаючи на теперішню дорожнєчу й недостатку паперу, журнал друкується в обмежоній кількості, тому просимо п. п. передплатників і особливо Народної Управи (земства) заздалегідь вєсти передплату. Плата за оповістки: стор.—100 карб., 1/2 стор. 50 карб., 1/4 стор.—25 карб., за зміну адреси—1 карб. Журнал видає Всеукраїнська спілка. Радагус комітет. Відповідальний редактор О. ДОРОШКЄВИЧ.

Адреса: Київ, Васєйна, № 11, 2-й поверх.

Продаються комплєнти журналу за 1917-18 р. без числа 1-го (але розспредано) за 14 карб. При колективній передплаті зняжка 10 відсоті. 6-0180-1

Українське Правничє Товариство з 1-го вересня ч. р. почне видавати журнал ПРАВНИК.

орган безпартійної незалежної думки українських правників що одбавитиме в собі: науку, судову практику, та громадське життя на Україні. Журнал буде виходити 1-го і 15-го числа кожного місяця, а буде редагувати його редакційний комітет, обраний Правничим Товариством.

Програма журналу: 1) правничо-політичні статті, 2) критика законів, 3) наукові статті, 4) судова практика, 5) хроніка, 6) бібліографія і 7) поштова скринька. В журналі дає згоду працювати: Г. Д. Вєвчєвський, В. І. Воїткєвич-Павловч, В. І. Греків, Кушнір, К. В. Квітка, М. В. Квітка, М. В. Левцький, Ор. Ів. Левицький, Р. М. Лащєнко, Д. В. Маркович, М. Міхєвський, О. К. Мищєк, М. Порш, проф. М. І. Туган-Барановський, д. Товкач і С. П. Шєлухін.

Передплата до кіця року 20 карб. Подорожнє число 2 карб. 100 шаг. Адреса редакції: В-Підвальна 2, помещ. 7.

3-0181-1

Видання Полтавської Спілки Споживчих Товариств. НАДРУКОВАНІ Й ПРОДАЮТЬСЯ ПО КНИГАРНЯХ.

„Український Сєлянський Університет.“ Перша лекція. В. Черєдинчєнко—„Про Прєвігї та їх значіння за-для народної култури“—п. 65 к.

„ПРОСВІТЯНЬСЬКА КНИГОЗБІРКА“

- 1. Т. Шевченко—„Гайдамаки“ з передмовою Щєгольєва п. 80 коп., на кращому папері—1 руб. 10 коп.
2. А. Тєслєнко—„Оповідання“ ч. І з передмовою В. Черєдинчєнко—ціна 90 коп.
3. О. Конєвський-Пєреводчє—„Твори“ ч. 1 з передмовою Б. Черєдинчєнко п. 1 р. 10 к.
4. М. Кропивницький—„По ревізії“, етюд на 1 дію з передмовою В. Черєдинчєнко—п. 65 к.
5. Окремі ролі до пєси „По ревізії“ з режисєрськими увагами. За збірку 1 р. 30 к.
6. М. Кропивницький—„Помирилось“ комедія на 1 дію—п. 65 коп.
7. Окремі ролі до комєдії „Помирилось“, за збірку 1 р. 30 к.
Д Р У К У Т Ь С Я:

- 1. Марко Вєвчєк—„Оповідання“ з передмовою П. Кєвалєва.
2. А. Тєслєнко—„Оповідання“ ч. ІІ.
3. П. Куліш—„Чорна Рада“ (хроніка 1683 р.) з передмовою В. Щєпєтьєва.
4. Д. Мордовєць—„Оповідання“ (Старі Давонарі) з передмовою П. Кєвалєва.
5. Панас Мирний—„Товариші“ з передмовою В. Щєпєтьєва.

Підручники.

ДРУКУЄТЬСЯ Й НЕЗАВАРОМ ВИЙДЕ

Оповідання з Святого Письма Старого та Нового Завіту—для початкових шкіл, зложив преподаватель Полтавської Духовної Семинарії З. Курдїновський. (Ухвалєно Міністерством Народної Освіти та Педагогічним Бюром при Полтавській Губєрніяльній Народній Управі). Частина І. Старий Завіт.

П. Новий Завіт.

ГОТУЄТЬСЯ ДО ДРУКУ:

О. Вілоусєнко—Вино“ читанка (хрєстоматія) для дітей молодшого віку. Видання третє Перероблено з другого й значно поипиєно. Читанка вийде в трьох частинах приблизно по 250 стор. кожна й буде оздоблена малюнками. Крім зазначєних книжок на складі П. С. С. Т. продаються всі видання Педагогічного Бюро Полтавської Губєрніяльної Земської Управи (окремий каталєг при цьому додається), твори видатних українських письменників, дитячі книжки, словники, а також кооперативна література всіх галузєв кооперації. Книгарням, земствам і инш. робиться відповідна зняжка. З замовленнями звертатись в книжну комору Спілки Споживчих товариств, Полтава, на розі Стрїтенської та Шевченківської вулиць. 3-0177-2

Видавнича спілка „КНИГОЗБІРКА“ у Києві.

Редакція і контора: Вєсарабка, 2; тел. 24-01. Книгарня: Хрєщатик, 28. Книгарня і краманя комора: Хрєщатик, 25; Пасаж, крамниця № 23. Тєлєграфна адреса: Київ, Книгозбірка. Поштова скринька № 400. Вїзучі рахунки: Українбанк, № 697, Совєзбанк, № 1817 і Губєрніяльна каса дрїбн. кред., № 2418.

Виїшли з друку такі книжки:

- 1. Джек Лєвдон — Погаєць . . . . . 75 к. (розпродані)
2. „ „ „ Велике чудо . . . . . 65 „
3. „ „ „ На межі . . . . . 65 „
4. „ „ „ А — Чо . . . . . 65 „
5. Макушинський К.—Оскар Уальд—Дарунок дітям, ілюстр. кавки . . . . . 1 карб. 45 „
6. Марія Кєжєвичка—На доросі . . . . . 65 коп.
7. Іван Кєєнін—Вїлїст . . . . . 65 коп.
8. „ „ „ Влєкитна акварєля . . . . . 65 „
9. Федір Сєнгалєвич—Отєж Сава . . . . . 65 „
10. Корній Макушинський—Дуже чудні казки . . . . . 1 карб. 20 „
11. Антін Чєхїв—Сєред ночі . . . . . 65 „
12. „ „ „ Сєльські лікарі . . . . . 65 „
13. Л. Яновська—Повернувся із Сїбіру драма на 5 дій. . . . . 1 карб. 25 „

Друкуються і незабаром вийдуть:

ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ:

- 1. Л. Яновська—Поводатирь, етюд на 1 дію.
2. „ „ „ Сєрдєчку золотому, жарг на 1 дію.
3. „ „ „ Юсєний змїй, драма на 4 дії.
4. „ „ „ На зелєний кїли, комедія на 5 дій.
5. „ „ „ Людсьє щастя, драма на 5 дій.
6. „ „ „ Nolite tangere драма на 4 дії.
7. „ „ „ В предрозвітньому тумані, драма на 5 дій.
8. „ „ „ І він, як всі, драма на 4 дії.
9. „ „ „ Давид Найдє (пєса з кооперат. життя).

Наукові:

10. Пауль Зїпєрт—Популярна геологія, з 40 малюнками.

Ілюстровані книжки для дітей:

- 11. В. Гауфф—Історія молодого англїїця (з німєцьк.)
12. „ „ „ Затарований корабель (з німєцьк.)
13. „ „ „ Штєйфєльська пєчєра (з німєцьк.)
14. М. фєд. Ебнєр-Ешєнбах—Мати (з німєцьк.)
15. „ „ „ Крамбамбулі (з німєцьк.)
16. С. Корвін-Павловська—Казки бабї Окєсани.
17. Томсон-Сє